

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus I. An detur in Visione, vel dari possit species impressa
quidditativè repræsentans Divinam Essentiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

pernaturalis. Resp. secundò disting. antec. nisi sint per essentiam elevatio naturæ inferioris ad participationem superioris concedo: si sint, ut gratia, lumen gloriæ &c. nego: tunc enim magis

habent proportionem ad id, cuius sunt participatio, quàm ad id, à quo participantur, nec exigunt subjectum connaturale, sed obedientiale.

DISPUTATIO VII.

DE

Specie concurrente ad visionem.

EX communi Philosophorum præter potentiam intellectivam plura alia principia ad eadem intellectionis solent concurrere, quorum aliqua tenent se ex parte potentia, tanquam confortationes ipsius, veluti habitus intellectuales, aliqua verò ex parte obiecti, veluti species impressa & expressa, per quas obiectum in esse intelligibili cum potentia coniungitur: siquidem ex veteri eorundem Philosophorum placito, requiritur unio obiecti cum intellectu, ut ex utroque gignatur notitia. Igitur prædictam doctrinam ad visionem beatificam applicando, quæritur, utrum similia principia, vel ex parte DEI cogniti, ut species impressa & expressa, vel ex parte potentia, ut lumen gloriæ, de facto dentur, aut dari possint, vel debeant: ideoque à specie impressa incipiendo sit.

ARTICULUS I.

An detur in visione, vel dari possit species impressa quidditative representans Divinam essentiam?

S U M M A R I A.

1. Triplex similitudo intelligibilis obiecti.
2. Species impressa quidditative in esse representativa continet naturam obiecti.
3. Hac tenet se ex parte obiecti.
4. Essentia divina non potest clare videri per similitudinem obiectivam.
5. Auctoritas D. Th. contra speciem impressam.
6. Debet esse infinita & actus purus.
7. Eiusmodi species non esset limitata ex parte potentia.
8. DEVS per essentiam intelligibilis non potest fieri talis per speciem creatam.
9. Est intelligibilis per essentiam etiam in ordine ad intellectum creatum.
10. Species impressa foret essentialiter superflua.
11. Disparitas inter omnipotentiam & intelligibilitatem.
12. Disparitas de cognitione Angelica.
13. Lumen gloriæ apud S. D. est tantum similitudo participativa divina essentie.
14. Non est necesse omnia comprincipia causæ assimilata esse formaliter assimilativa.
15. Actus primus intelligendi requirit etiam principium ex parte obiecti.
16. Disparitas de voluntate, quæ non est representativa, ut intellectus.
17. Disparitas de gratia sanctificante.
18. Disparitas de accidente, quod representativè potest esse substantia.
19. Disparitas de specie abstractiva.
20. Non posset DEVS temperare concursum in productione speciei, quin produceret infinitam.

R. P. Alex. Theol. Schol. Tom. I.

21. Visio creata subjective, est tamen infinita obiectivè.
22. Visio creata habet principia sui ordinis subjective, non obiectivè.

§. I.

Præsupposita.

SUPpono primò. Intelligibilem similitudinem obiecti, quæ ad rerum cognitionem servire possit, esse triplicem: juxta doctrinam S. D. quodlibet 7. a. 1. Prima est similitudo obiectiva, quam ibid. S. D. appellat *med. um in quo*, & est similitudo, quæ prius in se cognita ducit in cognitionem eius, cuius est similitudo, sicut imago Cæsaris prius in se cognoscitur, & ut sic cognita ducit in cognitionem Cæsaris: ideoque dicitur medium cognitum, & semper parit mediatam rei cognitionem. Secundò est similitudo formalis quæ, seu *medium quo & incognitum*, estque similitudo, quæ sine prævia sui cognitione obiectum immediatè representat, ut species lapidis representat lapidem. Hæc species intelligibilis dividitur in *impressam & expressam*. Impressa ex Philosopho in 3. de an. te. 33. est *quædam qualitas vicaria, quæ in movenda & determinanda potentia ad cognitionem obiecti, eidem obiecto substituitur*. Expressa est, *quam intellectus producendo sibi metipsum obiectum representat, & sistit in esse cognito*, quod etiam *verbum mentis* dicitur. De hac posterius art. 3. de priori specie impressa hoc loco est sermo. Tertia est *similitudo participativa*, hoc est participatio divinæ intellectualitatis, quo

K

sensu hęc a. 2. S. D. lumen glorie appellat similitudinem divinę essentię, quia per illum intellectus creatus participat divinum modum cognoscendi; quemadmodum gratia sanctificans dicitur similitudo divinę nature, quia per illam participamus prædicata formalia divinę nature. Vocatur etiam loco sup. cit. *medium sub quo* intellectus beatus DEUM videt, eò quòd per illum elevatur & proximè disponitur ad videndum DEUM.

2. Suppono secundò. Speciem impressam quidditative representantem aliquod objectum, in esse representativo & intelligibili continere ipsam naturam objecti, ac proinde in hoc esse intelligibili (quod esse representativum non est quid secundò intentionale & fictitium, sed vera realis & essentialis perfectio speciei impressę, sicut & esse representativum imaginis) esse ipsummet objectum: cum enim hęc speciei impressę, eusque officium sit, ut objectum, quod se ipso intra intellectum sistit, eique uniri nequit, tanquam vicaria ipsius intellectui uniat, ipsumque in se intelligibiliter transformet (ut enim inquit Philosophus 3. de an. te. 37. *anima intelligendo fit quodammodo omnia*) propterea debet eorum afferre omnia quidditative prædicata objecti, nec tantum ut volunt RR. esse virtualis, sed etiam formalis similitudo objecti, siquidem objectum non propter aliquam eminentialem & causalem continentiam, ut divina essentia creaturas, nec propter dependentiam ab objecto, ut effectus causam, sed propter formalem convenientiam tanquam imago adequata ipsius representat, quod nequaquam præstaret, nisi totam rei representatam quidditatem contineret, eaque de causa S. D. 7. metaph. le. 6. speciem impressam rei intellectę quidditatem appellat.

3. Et non dicitur se tenere ex parte potentie, sed ex parte objecti, quia partus notitia intellectiva sit ex conjunctione potentie & objecti: unde duplex est concursus, nempe unus ex parte potentie à suis visceribus hanc notitiam gignentis, alter ex parte objecti per intelligibilem sui unionem potentiam facundantis, & ad sui cognitionem determinantis, ac proinde aliqua sunt principia requisita ex parte potentie, uti sunt vitalitas, proportio, virtus intrinseca, quę species objecti non affect, sed supponit; sic enim oculus nocturnus non plus videbit ex majori claritate solis, quia defectus est ex parte potentie; non ex parte objecti: alia verò requisita sunt ex parte objecti, ut præcipuè est species impressa, quę potentiam jam debite dispositam intelligibiliter objecto conjungit.

4. Suppono tertio. tanquam certum, defecto divinam essentiam non tantum non videri per aliquam similitudinem objectivam, sed nec videri posse, ut in se est: nam talis cognitio est tantum mediata per speculum, & in ænigmate: atqui secundum Apostolum visio beatifica non est per speculum, in ænigmate, sed facie ad faciem.

Deinde non potest similitudo objectiva in alterius objecti claram cognitionem deducere, nisi illam in se contineat: sed implicat ut aliqua creatura divinam essentiam in se contineat: ergo etiam implicat, ut in aliqua creatura tanquam

medio cognito & similitudine objectiva divina essentia clare videatur.

Igitur questio est: an per speciem impressam creatam DEUS videatur defecto, uti censent Vasquez, Elparza, Rotmer, qui lumen glorie cum specie identificant; vel saltem absolute videri possit, uti volunt Suarez, & communior RR. vel an neque detur, nec dari possit creatas species impressa quidditative representans Divinam essentiam, prout docet D. Th. cum suis discipulis, quas sequuntur Franc. de Lugo. l. 1. de DEO. d. 20. c. 4. Amicus to. 1. d. 9. le. 4. alique.

§. II.

Implicantia speciei impressę probatur auctoritate & ratione D. Th.

CONCLUSIO. *Implicat contradictionem, si aut per creatam speciem impressam quidditative & intuitive videatur divina essentia.* Est expressa S. D. hęc. a. 2. ubi verbis apertissimis distinguens inter similitudinem ex parte visive potentie, & aliam ex parte objecti, quę nempe objectum potentie uniat, & illud ut in se est, representet, dicendum, inquit, quòd ad videndum DEI essentiam requiritur aliqua similitudo ex parte visive potentie, scilicet lumen divinę glorie conformantis intellectum ad videndum DEUM, de quo dicitur in ps. In lumine tuo videbimus lumen. Non autem per aliquam creatam similitudinem DEI essentia videri potest, quę ipsam divinam essentiam representat, ut in se est. Et superius. *Re uniri ergo ad videndum DEUM aliqua DEI similitudo ex parte visive potentie, quę scilicet intellectus fit efficax ad videndum DEUM. Sed ex parte visive rei, quę necesse est aliquo modo uniri videnti, per nullam similitudinem creatam DEI essentia videri potest.* Et probat quia sicut dicit Dionys. 1. c. de div. nom. per similitudines inferioris ordinis rerum, nullo modo superiora possunt cognosci: sicut per speciem corporis non potest cognosci essentia rei incorporea. Multo igitur minus per speciem creatam quamcumque potest essentia DEI videri. Et post plura concludit. *Unde dicere DEUM per similitudinem videri, est dicere divinam essentiam non videri.* Ad 3. quoque dicit, alia objecta per sui similitudines intellectui uniri, essentiam DEI verò per se ipsam, eò quòd divina essentia sit suum esse. *Sicut alia, inquit, forma intelligibiles, quę non sunt suum esse, uniantur intellectui secundum aliquod esse, quo informant ipsum intellectum, & faciunt ipsum in actu: ita divina essentia unitur intellectui creato, ut intellectum in actu per se ipsam faciens intellectum in actu.* quę verba illos RR. aperte falsitatis convincunt, qui dicunt S. Doctorem solam similitudinem objectivam negasse. Rursus in 3. p. q. 9. a. 3. ad 3. dicit, *cognitio beata non fit per speciem, quę sit similitudo &c.* subjungit: *sed talis cognitio est ipsius divinę essentia immediate per hoc, quòd ipsa divina essentia unitur menti beate, sicut intelligibile intelligenti.*

Ratio

Ratio est S. D. est primò. Implicat aliqua creatura similitudo in suo esse representativo continens infinitas DEI perfectiones: sed species impressa DEUM quidditative ut in se est representans, illas in suo esse representativo contineret: ergo implicat. Maj. probatur: quia implicat creatura infinita; sed esse representativum continens infinitum DEI esse, foret creatura infinita, quia illud esse representativum esset vera realis & creata perfectio in se formaliter continens quidditative predicata esse divini. Minor pariter probatur; quia ut sup. dictum, species quidditative objecti debet esse commensurata objecto, ejusque vicaria, & representativè ipsi summe objectum: hoc autem non est, nisi omnia predicata quidditative objecti formaliter in se continerent, cum non in esse naturali, tamen in esse representativo, quod est essentialis perfectio ipsius.

Confirm. ex S. D. p. primò. Impossibilis est species sensibilis clarè & quidditative representans Angelam: ergo multò magis species creata quidditative representans DEUM. Consequentia patet: quia est longè major proportio inter speciem creatam & essentiam increatam infinitam, quam inter speciem sensibilem & essentiam spirituales.

Secundò. Intellectus creatus connaturaliter DEUM videns implicat, quia non potest esse in eodem gradu immaterialitatis: ergo ex eodem capite implicat species creata connaturaliter representans DEUM: quia cum debet vices gerere ipsius divinæ essentia, & reddere illam immediate visibilem ut in se est, multò potiori jure debet habere eundem gradum immaterialitatis.

Neque dicitur: Lumen gloriæ & ipsa visio limitatur ex parte videntis, ut non infinite debeat representare DEUM: ergo etiam species impressa acciperet limitationem ex parte videntis, nec proinde deberet esse infinita. Nam contra est, quòd lumen gloriæ est virtus, & visio est actus potentia, idèque tanquam ex parte potentia se tenentes, sequuntur conditionem ipsius, & ab illa accipiunt limitationem: arqui species datur tanquam virtus & actualitas objecti, ab ipsius non à potentia perfectione sui esse representativi mensuram accipiens: idèque in esse representativo si objectum est substantia, & species est substantia, si objectum est infinitum, etiam species debet esse infinita.

§. III.

Ana duplex ratio implicantiæ.

Ratio ulterior est secundò. Actus purus intelligibilis per essentiam, non potest fieri talis per aliquid creatum superadditum; sicuti non sit sapiens, bonus &c. per sapientiam, bonitatem creatam, cum sit ipse sua sapientia, bonitas &c. sed species impressa divinam essentiam redderet actu intelligibilem, hoc est enim essentialè minus ipsius: ergo implicat dari speciem impressam divinæ essentia.

Dices. DEUM esse per essentiam intelligibilem intelligibilitate intrinsicà per ordinem ad su-

P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

ummet intellectum, non intelligibilitate extrinsecà per ordinem ad intellectum creatum.

Sed contra est primò. Intelligibilitas proxima non tantum in ordine ad proprium, sed etiam ad creatum intellectum est perfectio simpliciter simplex fundata in infinita actualitate, & omnipresentia divinæ essentia, & DEUS per essentiam non tantum est intelligibilis, sed etiam intellectus in actu: ergo est perfectio DEO adæquatè intrinsicè. Objecta quoque creata propter imperfectionem & defectum vel intimi illius & presentia intelligibilis, vel immaterialitatis indigent speciebus distinctis.

Contra est secundò. quòd illa species nihil posset addere vel ex parte DEI, vel ex parte potentia, nec proinde ipsum redderet proximè intelligibilem. Non ex parte DEI: quia sic supponeret defectum omnimodæ intelligibilitatis, imò per illam DEUS fieret minus non magis intelligibilis, nam additio ex parte objecti excedens intellectivatem potentia, non facit illud magis sed minus intelligibile, sicut additio lucis facit solem minus visibilem ab oculo noctuæ. Non etiam ex parte potentia, quia species non est virtus potentia: unde si potentia ex se sit improporcionata, per additionem speciei non fit magis proporcionata, ut patet in primùm data instantia noctuæ. Et hinc sequitur ulterior.

Ratio tertia & confirmatio dictorum: esset enim talis species essentialiter superflua, & consequenter juxta Adversariorum consequentiam implicaret: Nec enim confortaret potentiam, quia non est virtus ipsius. Non DEUM intellectui presentem redderet & uniret, quia hoc se solà præstare potest, & tamen si cum specie posset, tamen melius se solà præstare divinam essentiam, sicut & Angeli substantia per se solam est sufficienter præsens & intelligibilis respectu proprii intellectus. Non ut intellectum per modum formæ perfectientis ad sui visionem determinet: si enim hoc Angeli substantia potest in suo, cur non DEUS in intellectu alieno?

Dices primò. Quamvis DEUS sit se ipso omnipotens, tamen compatitur operationem causæ secundæ: ergo quamvis sit se ipso intelligibilis, potest compati speciem impressam. Resp. quòd operatio causæ secundæ sit propria perfectio ipsius, qua non impedit immediatam influxum DEI, neque dat ipsi rationem causæ primæ: contra species impressa non est aliqua perfectio potentia intellectiva, quam ipsa non multò perfectius habeat ab ipsa essentia divina: ipsa quoque DEO tribueret proximam intelligibilitatem, eaque primùm mediante DEUS foret intelligibilis.

Dices secundò. Etsi Angelus se per suam substantiam intelligat, potest tamen etiam intelligere per speciem divinitus infusam: ergo etiam si de facto DEUS intelligatur sine specie impressa: tamè posset intelligi cum illa: nec ipsa foret superflua & inutilis. Resp. Quicquid sit de antec. quod propter eandem superfluitatem meritò negari potest, negatur paritas: quia si Angelus se ipsum per speciem infusam intelligeret, se intelligeret ad eum modum, quo ab aliis Angelis intelligitur, idèque hæc species non esset superflua: & aliunde

K 2

cum

cum Angelus non sit suum intelligere, non repugnat, ut fiat proximè intelligibilis per speciem a se distinctam, proximè motivam cognitionis: atqui hæc ex dictis in DEO repugnant.

§. IV.

Argumenta pro actuali existentia speciei impressæ solvuntur.

13. **O**bjicies ad probandam actualem existentiam speciei impressæ. Ipsum lumen gloriæ est species impressa: ergo datur in visione DEI speciei impressæ. Antec. probatur primò autoritate S. D. hic loco cit. lumen gloriæ appellantis *similitudinem DEI*. Secundò ratione: quia lumen gloriæ præstat totum, quod debet præstare species impressa, nempe quòd activè eleve & determinet intellectum non ad aliam cognitionem, quàm claram visionem ipsius divinæ essentia.

Resp. nego antecedens & ad ejus primam probationem patet responsio ex ipso S. D. a. 5. ad 2. sese his verbis explicante: *Lumen gloriæ non requiritur ad videndum DEI essentiam, quasi similitudo in qua DEVS videatur, sed quasi perfectio quedam intellectus confortans ipsum ad videndum DEUM, & ideo potest dici, quòd non est medium, in quo DEVS videatur, sed sub quo videtur.* hoc est, esse similitudinem participativam, non formalem. Ad secundam quoque probationem ex dictis patet, deesse præcipuam conditionem lumini gloriæ, nimirum gerere vices objecti, potentiam objectivè determinare, objectum ut in se est representare, & intelligibiliter unire potentia. Sed contra hanc responsionem.

14. **I**stant primò. Quodcumque lumen detur ex parte intellectus intellectum confortans debet esse similitudo objecti: ergo etiam lumen gloriæ est similitudo & species divinæ essentia. Antecedens probatur: Causa essentialiter assimilativa non potest juvari nisi per comprincipia formaliter assimilativa, sed intellectus est causa proxima formaliter assimilativa: ergo comprincipia ipsum juvantia debent esse formaliter assimilativa.

Resp. neg. ant. & majorem probationis: quicquid sit de veritate minoris, de qua articulo seq. Nam habitus fidei & alii quicumque intellectuales, similiter & lumen propheticum sunt principia intellectum confortantia, nec tamen sunt formales similitudines objectorum, quia non ordinantur ad representanda objecta, eaque intellectui intelligibiliter unienda, sed ut sint virtutes elevantes, & confortantes intellectum ad varios actus producendos.

15. **I**ntabis secundò. Ipsa etiam species impressa se tenet ex parte potentia: ergo ex hoc capite lumen gloriæ non recèdè removetur à ratione speciei impressæ. Antec. probatur: Illud se tenet ex parte potentia, per quod potentia ultimato completur in ratione actus primi proximè potentis elicere actum; sed per speciem impressam ultimato completur intellectus in ratione actus primi proximè p- tentis elicere visionem, ergo.

Resp. nego antec. & majorem probationis, quia actus primus adequatus intelligendi nominat conspectum intentionale ex potentia & objecto

ac proinde non tantum includit illa principia, quæ se tenent ex parte potentia, sed etiam, quæ se tenent ex parte objecti.

Instabis tertid. Voluntas per habitus supernaturales sufficienter elevatur ad suos actus producendos absque alio comprincipio & concursu ex parte objecti: ergo etiam intellectus sufficienter elevatur & confortatur per lumen gloriæ ad producendam visionem DEI absque comprincipio alterius speciei se tenentis ex parte objecti.

Resp. nego paritatem: quia voluntas non est potentia representativa, sicut intellectus, qui cum proinde essentialiter tendat in intelligibilem attractionem & retentionem sui objecti, debet habere illud sibi internè unitum & præsens in esse cognito.

§. V.

Argumenta pro possibilitate speciei impressæ.

Objic. primò. Gratia sanctificans est similitudo formalis & physica natura divinæ ut natura, & secundum quosdam Thomistas, ut infinita est, nec ipsa tamen intrinsecè est infinita: ergo etiam poterit dari similitudo intentionalis divinæ essentia, ut infinita est, nec ipsa tamen erit intrinsecè infinita.

Respondeo ex dictis disparitatem esse, quòd gratia sanctificans est similitudo participativa & analogica divinæ naturæ per modum qualitatis intrinsecè receptibilis in subiecto, ideòque limitatur juxta conditionem subiecti, ex cuius parte se tenet. At species impressa, cum sit in esse representativo ipsa quidditas objecti, sequitur conditiones objecti, eique commensuratur, ex cuius parte se tenet.

Objicies secundò. Potest species accidentaliter in esse representativo esse substantia: ergo etiam species physice finita in esse representativo potest esse infinita. Resp. Nihil esse absurdum, quòd aliquod accidens contineat prædicata substantia in esse representativo, siquidem potest esse ejusdem immaterialitatis cum substantia, esse autem absurdum, ut ens creatum in esse representativo contineat prædicata omnium divinarum perfectionum.

Objicies tertid. Datur species abstractivè representans DEUM: ergo etiam datur vel dari potest eundem representans intuitivè.

Resp. Disparitatem esse, quòd species abstractivè representans DEUM, non continet DEUM ut in se est, sed ut est in creatura tanquam signo & vestigio sui, econtra species quidditative representans ipsum contineret, ut in se est, & sic ipsa quoque foret actus purus.

Objicies quartò. DEUS in productione creaturarum ad extra potest suum concursum pro libitu temperare: ergo producendo speciem impressam non necessariò ipsi daret infinitam perfectionem, ut nec modò dar infinitam perfectionem creata visioni concurrente ad ipsam.

Resp. hoc ipso implicare speciem creatam divinæ essentia, quia DEUS non posset temperare suum concursum, siquidem de essentia talis speciei foret, habere omnem perfectionem.

Objicies

21. Objicies quòd. Effectus finitus non requirit principium infinitum, visio creata est effectus finitus; ergo non requirit pro principio speciem infinitam divinam essentiam.

Resp. dist. minorem. Visio creata est effectus finitus subjective seu ex parte subjecti, concedo, objective, seu ex parte objecti, nego. ergo non requirit principium infinitum ex parte potentia & subjecti, conc. ex parte objecti, quod est ef-

sentia divina in ratione speciei, nego conseq.

Objicies sextò. Quoties actio est possibilis, toties sunt possibilìa principia ejusdem ordinis cum illa: sed visio creata est possibilis, ergo etiam species creata ceu principium ipsius debet esse possibilis.

Respondeo ut priùs. Visio est creata & ideo habet principia ejusdem ordinis ex parte potentia & subjecti conc. ex parte objecti nego.

ARTICULUS II.

An Divina essentia sit loco speciei impressa in visione beatifica?

SUMMARI A.

1. Essentia Divina intimè unitur intellectui beato.
2. Habet omnia requisita speciei impressa.
3. Demptis tamen imperfectionibus.
4. Exponitur textus S. D.
5. Essentia Divina non ideo restringitur ad actum primum.
6. Concurrit cum intellectu videntis partim in genere causa formalis.
7. Partim in genere causa efficientis.
8. Impugnatur concursus in genere causa formalis.
9. Concurrit in genere causa formalis non semper dicit compositionem ex his.
10. Effectus formalis concursus divina essentia est unitus intelligibile.
11. Actio unitiva est infusio luminis glorie.
12. Impugnatur secunda pars Corollarii.
13. Non est necesse, ut principium quo subordinetur principis quod.
14. Species est principium vitale ut quo, non ut quod.
15. Species pertinet ad objectum motivum.

§. I.

Afferitur Divina essentia ratio speciei impressa.

CONCLUSIO. Essentia divina seipsa unitur intellectui Beatorum, & prestat sine imperfectione hoc totum, quod alias prestat species impressa intelligibilis. Est expressa S. D. hic. a. 2. supra cit. & c. 7. Item 3. p. q. 9. a. 3. ad 3. ubi dicit: *essentia divina unitur menti beata, sicut intelligibile intelligenti.*

Ratio est primò. Advisionem beatificam requiritur, ut objectum visionis nempe essentia divina unitur intellectui vel per se ipsam, vel per speciem vicariam sui: scilicet essentia divina per speciem creatam sui vicariam & quidditative repræsentativam intellectui beatorum uniri non potest: ergo unitur per se ipsam. Majorem, Suppono ex natura cognitionis supra ostensa. Minor fuit probata sup. §. 2.

2. Ratio est secundò: quia essentia divina habet omnes conditiones demptis imperfectionibus, quas prestat species impressa. Nam primò species impressa reddit objectum intelligibile in actu: atqui essentia divina (uti loquitur S. D. quodl. 7.

a. 1.) per se ipsam est intelligibilis in actu, cum sit maxime immaterialis. Secundò species impressa facit objectum præiens in intellectu: atqui essentia divina per intimum illapsum est præteritior cuiuslibet intellectui, quàm substantia Angeli suo intellectui, & ut inquit D. Aug. *unicuique rei vicinior, quàm ipsa sibi.* Tertium munus est perficere intellectum, complere, & determinare ad actum secundum cognitionis, & sic essentia divina penetrantissimo & infinito suo illapso maxime perficit & determinat intellectum ad visionem.

Dixi, demptis imperfectionibus: nam 2. sunt imperfectiones creatæ speciei. primò in hætica informatio & unio, quæ ipsam materialiter comitatur propter inhabitatam rationem accidentis, altera est restrictio & limitatio intra rationem actus primi, unde ratione ipsius objectum nondum est intelligibile ultimò & in actu secundo. Utraque imperfectio abest à divina essentia, prima quidem, quia ipsa intellectui beato unitur per modum formæ purè perfectissimæ, per se stans, & in esse intelligibili intrinsecè terminantis. Secunda quoque, quia licet potentiam in actu primo compleat, ipsa tamen ratione sui est in actu secundo, non tam intelligibilis, quàm intellecta, cum sit suum esse & suum intelligere.

Objicies primò ex S. D. cit. quodl. 7. a. 1. ad 2. 4. ubi dicit: *Intellectus creatus sit in actu ad videndum divinam essentiam per lumen glorie, & quod hoc sufficit:* ergo videtur negare necessitatem alterius concursus per modum speciei.

Respondeo, mentem S. D. ibidem esse, ut constat è contextu, nihil ulterius requiri ex parte potentia, & quòd præter lumen glorie nullum aliud creatum principium alicujus speciei concurrat.

Objicies secundò. Quod se tenet ex parte actus primi dicit imperfectionem ulterioris perfectibilitatis per actum secundum: sed si essentia divina prestat munus speciei impressa, tenet se ex parte actus primi: ergo dicit istam imperfectionem: hoc autem est absurdum: ergo.

Respondeo dist. maj. Quod se tenet ex parte actus primi tantum, & quasi contentum in illo, dicit imperfectionem conc. maj. quod se tenet ex parte actus primi, & simul ex parte actus secundi, utrumque in se eminenter continens, nego maj. sed essentia divina teneret se ex parte actus primi, tanquam illum eminenter continens & conferens